

Bilaga 1

Projektförslag

Vision södra Vättern

Projektförslag

Projektförslagen som presenteras i bilaga 1 har vuxit fram under arbetet med Vision södra Vättern och bedöms kunna vara intressanta att arbeta vidare med. Många av förslagen befinner sig på ett idéstadium och de varierar avseende omfattning, genomförbarhet, kostnader och resursåtgång. Vissa av projektförslagen kan också i den fortsatta processen visa sig vara genomförbara eller inte intressanta.

Projektförslag hela södra Vättern

Med hela södra Vättern menas området som är inom kommunens gräns: från Uppgränna till Domsand. Södra Vättern är ett unikt område; det klara och rena vattnet, vyerna, hamnarna, städerna och den variationsrika kustremsans natur. Hållbarhet, långsiktighet och samverkan ska vara ledorden för fortsatt arbete.

Bryggor

Det finns plats för nya bryggor för bad och för angröring med båt i södra Vättern. En brygga stärker attraktiviteten och ger en visuell upplevelse på stranden och besökaren kommer nära vattnet och det klara siktdjupet. Fler bryggor som går att angöras med båt kan innebära att geografin blir mer attraktiv för båtfarare. Bryggor främjar även olika typer av vinteraktiviteter.

Kallbadhus

Många anser att kallbadhus hör hemma i södra Vättern och det finns en historia av badhus i södra Vättern. Klimat, ekonomi och placering är några av flera viktiga frågor kopplat till en utveckling av kallbadhus. Det finns olika typer av kallbadhus och oavsett vilken typ man väljer bidrar det i olika omfattning till utveckling av södra Vättern. Effekten av enklare kallbadhus bör inte underskattas.

Överbrygga barriärer

Vättern är svårtillgänglig och bitvis helt

otillgänglig. Motorväg, järnväg, branter och erosionsstränder är exempel på barriärer. Det kan vara långt mellan möjliga passager. Att det ska vara enkelt att ta sig till Vätterns vatten är en viktig fråga.

Kulturhistoria och utställning om södra vättern

Södra Vättern har en spännande historia som skulle kunna lyftas fram ännu mer; utställningar och installationer om till exempel bygdens historia eller historia kopplat till den båttrafik och det fiske som funnits genom århundraden på södra Vättern. En tillfällig eller mobil utställning om södra Vättern skulle till exempel kunna fungera som fond till det fortsatta arbetet med att utveckla södra Vättern.

Konst i södra Vättern

Konst är något som kan göra platser mer intressanta och spännande att besöka. Konst kopplat till Vättern och bygdens historia skulle kunna göra kommunen till en mer spännande plats att besöka.

Ställplatser för husbilar

Att semestra med husbil har blivit alltmer populärt de senaste åren. Detta avspeglar sig också i att många kommuner arbetar aktivt med att ta fram fler ställplatser för husbilar på attraktiva platser.

Båtramper och svårtillgängliga stränder

Med de många små och från land svårtillgängliga stränderna är det värdefullt att underlätta för båtlivet. Då kan kommuninvånare och besökare komma vattenvägen till enskild strand. Båtramper behövs för att underlätta detta.

Strategisk markanvändning

En strategisk fråga är hur markanvändningen utmed södra Vättern kan utvecklas, förbättras och tydliggöras. Vätterstranden i tätortsnära lägen används i stor utsträckning av allmänhet-

en för rekreation. Tillgängligheten ska behållas och utvecklas. När södra Vättern i framtiden blir ännu attraktivare kan det bli aktuellt med hubbar för aktiviteter eller service av olika slag i strategiska lägen.

Ändamålsenlig markanvändning

Att tillgängliggöra mark utmed södra Vättern för att fler ska kunna ta del av sjön är ett led i arbetet med Vision södra Vättern. En del i detta kan vara att utreda vad som utgör kommunal mark i dagsläget, utreda vad som är allmän plats utan kommunal rådighet och som idag är otillgänglig för allmänheten. När detta är utrett kan kommunen pröva lämpligheten att hantera samt öppna upp dessa ytor och på så vis få en större tillgänglighet till södra Vättern.

Lätt att hitta

Från till exempel busshållplatser, parkeringar, stråk och andra knutpunkter ska man bli vägvisad ner till Vätterns strand.

Sommarfik

Intresse och möjlighet att etablera sommarfik undersöks.

Passagerarfärjelinjer för kollektivtrafik, turtrafik och båttaxi

Det är väldigt attraktivt att komma ut på Vättern. Idag finns en färjelinje som trafikerar Gränna och Visingsö. Det vore attraktivt om kommuninvånare och besökare har möjlighet att komma ut på Vättern oavsett deras förutsättningar. Strategiska frågor att studera är vilka förutsättningar som krävs för att utveckla någon form av passagerarfärjelinjer för kollektivtrafik (förutom den trafik som finns mellan Gränna och Visingsö), båttaxi eller turtrafik på till exempel sommaren.

Hamnar och båtliv

Kommunen har ett visst antal fasta platser samt gästplatser för småbåtar. Hamnarnas funktion,

karaktär och utvecklingsmöjligheter bör kartläggas ytterligare för att se hur de kan komplettera varandra. Det finns många små ställen där det skulle kunna gå att angöra med båt om förutsättningarna finns. På så vis kan ett pärlband av gästhamnar skapas vilket är viktigt för att båtlivet ska fungera. Även enklare angöringsplatser och möjliga strandhugg bör utvecklas. I ett framtidsperspektiv kan det även vara intressant att titta på möjligheterna för en ny småbåtshamn.

Ta fram lokala åtgärdsprogram för vatten

I enlighet med Vattenförvaltningen kan man göra Lokala åtgärdsprogram för en sjö eller ett vattendrag. Flera vätterbäckar i kommunen är aktuella och syftet är ett ekologiskt friskt vatten med resilienta ekosystemtjänster. Ett lokalt åtgärdsprogram ger en färdplan och underlag till effektivare åtgärder och en helhetsbild som bidrar till säkrare riskbedömningar i samhällsplaneringen.

Projektförslag för västra sjöstråket

Med västra sjöstråket menas området mellan Domsand och kanotklubben nedanför Bymarken. Västra sjöstråket upplevs mer urban än till exempel den östra sidan. Det finns relativt många platser där det går att komma ned till vattnet. Fokus för den västra sidan kan vara att skapa ett sammanhängande sjönära stråk som knyter ihop olika platser vid sjön. Domsand har också möjlighet att fortsätta utvecklas.

Sommarcykelväg/promenadväg/stråk

Det finns flera intressanta platser där man kan komma ned till vattnet på den västra sidan. Här finns möjlighet för fler att komma nära Vättern till fots och med cykel genom att skapa ett sjönära stråk för rekreation och friluftsliv. En sommarcykelväg på varierande underlag är möjlig.

Utveckling av platser och besöksmål

Befintliga platser kan utvecklas och nya tillskapas. Exempel på spännande miljöer är båthusen vid Kaptensbo, de tidigare trädgårdarna söder om Strandängen, naturreservat, det öppna landskapet söder om Trånghalla och utmed stråket finns flera små badplatser.

Fruktträdgårdar kan skapas på flera platser.

Befintliga bryggor kan utvecklas och nya bryggor skapas samt nya badplatser kan tillkomma.

Cykla utmed västra sjöstråket

Projektförslag för södra stadsstråket

Med södra stadsstråket menas området mellan kanotklubben nedanför Bymarken till Brunnstorps gård. Förutom att förvalta och utveckla det som redan finns kan det finnas större frågor som kan vara intressanta att studera vidare. Vättern samspelar med Huskvarna och Jönköping i denna del och barriärerna i form av motorvägen och järnvägen är utmaningar. Tillgänglighet och målpunkter är två viktiga frågor för att skapa utveckling här. En utveckling i södra stadsstråket kan med sin närhet till centrala Jönköping ses som extra strategisk för utvecklingen i hela södra Vättern.

Piren och centrala Vätterstranden i Jönköping

Ett arbete med att utveckla Hamnpiren och ett arbete med att utveckla Vätterstranden i Jönköping pågår redan. Detta är två strategiska projekt i södra delen och för hela södra Vättern.

Utfyllnader i södra delen

En utfyllnad kan skapa förutsättningar för parker, aktivitetsytor och utrymme för nya målpunkter att växa fram. En utfyllnad skulle också kunna tänkas vara en förutsättning för kallbadhus och utvecklad marina. Strategiska frågor är hur förutsättningarna för en utfyllnad i södra delen ser ut.

Sammanhängande stråk mellan kanotklubben nedanför Bymarken och Brunnstorps gård

Att gå och cykla utmed Vättern är populärt. Stråket används för rekreation, motion och för pendling i vardagen mellan olika målpunkter. Stråkets består av olika miljöer, från urbant till naturlig vätterstrand, och har skilda karaktärer. Till exempel sandstrand, kaj med stenbumlingar, hamnar, sandbankar och park. Stråket kan bli mer känt (genom till exempel bättre skyltning) om karaktärerna hos de olika delarna utvecklas och kopplas ihop på ett bra sätt. Rosenlunds bankar kan fortsätta utvecklas och bli en tydligare del av stråket.

Huskvarna sjöfront

Badplatsen Oset, Huskvarnaån, hamnarna i Huskvarna bildar tillsammans ett sammanhängande område utmed Vättern. Området har många kvaliteter och olika funktioner, och genom att studera området i sin helhet skapas förutsättningar för att få kraft i utvecklingen och hitta bra lösningar.

Utvecklingspotential

Det finns potential att utveckla omdådena kring Rosenlunds bankar.

Projektförslag för östra stråket

Med östra stråket menas området mellan Brunnstorps gård och Uppgränna. Vättern är till stora delar otillgänglig i detta område, vilket bland annat beror på E4:an och branterna. Området kännetecknas annars av att vara beläget inom biosfärsområdet Östra Vätterbranterna och av turistdestinationen Gränna. Östra delen har potential att utvecklas som ett område för friluftsliv och rekreation, inte minst har vandring blivit alltmer populärt med åren. Gränna och dess hamnområde har potential att ytterligare utvecklas som turistdestination och som porten in till södra Vättern för seglare norrifrån.

Friluftsliv, reaktion och utsiktsplatser

I området längs vätterstranden är en stor del skyddad som naturreservat. Här finns både tillgänglig natur med reservatparkering och vandringsleder samt mer avskild vild natur. Genom en bristanalys skulle tillgängligheten till vätterstranden identifieras och knyta samman vandringsleder och utsiktsplatser längs stranden. Östra stråket har förutsättningar att bli mer attraktiv för ekoturism och vandrare. Vi bör undersöka hur unika vindskydd kan utvecklas i samarbete med Jönköping University och arkitecturelever. Vandringsleder och badplatsers faciliteter utvecklas och samordnas till hubbar. Marknadsföring av friluftslivet förstärks.

Vyer och vandringsleder

Det finns potential att utveckla vandringsleder och utsiktsplatser.

Gränna hamnområde

Gränna hamn och dess närområde har många funktioner med bland annat marina, camping, restauranger, en badlagun och passagerarfärjelinjer för kollektivtrafik till Visingsö. Det finns möjlighet att utveckla kvaliteterna ytterligare och området som helhet. Gränna hamn och dess närområde kan spela en ännu större roll i framtiden för turismen på den östra sidan.

För att hamnen i Gränna ska kunna utvecklas på längre sikt bör en plan för helheten i hamnområdet tas fram, där också möjligheten att avgränsa färjetrafiken tydligt mot småbåtstrafiken undersöks.

Ett rikt och varierande utbud av övernattningsmöjligheter, allt från hotell till vindskydd, skulle kunna göra den östra delen mer attraktiv som besöksmål.

Brunnstorps gård och Gränna har förutsättningar för att utvecklas till noder för starter av vandringsleder och cykelutflyktsleder.

Brunnstorpsbadets bassängbad har förutsättningar för att vara väl fungerande under en längre säsong och utveckla förutsättningar för bad i Vättern.

Utvecklingspotential av hamnar

Det finns en potential att fortsätta utveckla Gränna hamn.

Projektförslag för Visingsö

Visingsös utbud av sevärdheter, historia, aktiviteter, matställen och möjlighet till övernattnings gör ön till ett attraktivt besöksmål. Ön har en tydlig landsbygdsprägel. Att utveckla och förvalta det som redan finns på ön skulle stärka öns attraktionskraft ytterligare.

Visingsö hamnområde

Hamnen på Visingsö är en mötesplats med många funktioner och kvaliteter. Det är en plats där man väntar på färjan eller har gått av för fortsatta upptäcktsfärder på ön. Det är värdefullt att utveckla och stärka hamnområdet som mötesplats och som viktig nod för både permanentboende och besökare.

Utvecklad mobilitet och trafiksäkerhet Visingsö/Gränna

Många turister besöker Gränna och Visingsö. En viktig fråga handlar om mobilitet: hur det som besökare går att besöka och resa runt i området på ett tillfredsställande sätt. Går det att utveckla samspelet mellan bil, buss, båt, cykel och parkering på Visingsö och Gränna? Cykelvägar och kollektivtrafik kan vara två strategiska frågor på ön. En väl fungerande infrastruktur inom hamnarna för alla trafikslag är viktigt för en säkrare trafikmiljö.

Samverkan

Statens fastighetsverk (SFV) ansvarar för att förvalta en viss del av statens fasta egendom. På Visingsö äger staten mycket av marken samt förvaltar många av de historiska byggnaderna som också är stora målpunkter. Att historiska byggnader och platser bevaras och utvecklas är viktigt för att även i framtiden locka besökare till ön. Jämfört med ön Ven med sitt museum för Tyko Brahe finns hos oss en potential för utveckling. En mer aktiv samverkan mellan Jönköpings kommun och SFV är en strategisk nödvändighet för att kunna utveckla dessa unika byggnadsminnen som bland annat de båda slottsruinerna utgör.

Bevara och utveckla

I samarbete med Statens fastighetsverk arbeta för att bevara och utveckla de båda slottsruinerna.

Informationsplatser med servicestationer

Att utveckla informationsplatser med servicestationer på ön i en uträkning som står i proportion till antalet besökare och på strategiska platser med många besökare skulle göra ön ännu mer attraktiv som besöksmål.

Lägga till på västra sidan

Att som besökare med båt kunna lägga till på västra sidan av ön skulle göra Visingsö mer attraktivt.

